

واکاوی اصول معماری پایدار ایران

نویدرضا اسماعیلی^{۱*}، سجاد بهروز^۲

۱- دانشجوی دوره کارشناسی ارشد معماری، دانشکده هنر و معماری، مؤسسه آموزش عالی اقبال

ناهوری، مشهد، ایران، navidrezaesmaeili@eqbal.ac.ir

۲- دانشجوی دوره کارشناسی ارشد معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه خيام، مشهد، ایران، sajjad_behrooz@outlook.com

چکیده

در میان توسعه به عنوان یکی از بزرگ‌ترین عوامل تغییر محیط زیست و ساخت و ساز، بحرانی تحت عنوان انرژی دامن زد که با افزایش آلودگی‌ها هشدارهای جهانی را در پی داشت و سبب تشکیل گروه‌های حامی محیط زیست شد که مفهوم گستره‌ای تحت عنوان پایداری را در پی داشت. در این میان معماری دستخوش تغییراتی قرار گرفت که گستره خود را در سه حوزه زیست محیط، اجتماع و اقتصاد قرار داد که به اصول پایداری معماری شهرت یافت. رفته‌رفته این اصول شامل بخش‌ها و شاخه‌های فراوانی شد تا در نهایت به توجه به اصول طراحی و فرهنگ مردمان هر سرزمین به استراتژی‌های مناسبی جهت پاسخگویی بدل گشت. در این میان ایرانی‌ها با توجه به قدمت و سابقه تاریخی نسبت به فرهنگ و اصول طراحی نیازمند بازنگری در این اصول سه گانه پایداری هستند، اصولی که متناسب با نیاز ایرانی باشد.

این پژوهش از نوع اسنادی و با تکیه بر مطالعات کتابخانه‌ای در صدد شناخت اصول معماری پایدار، بخصوص معماری پایدار ایرانی است. در گام نخست با مرور واژگان در حوزه پایداری سعی در فهم مفهوم پایداری داشته سپس دست به بررسی اصول پایداری در وجوه مختلف زده و در نهایت به جمع‌بندی می‌رسیم. جمع‌بندی گویای آن است که اصول معماری ایران و فرهنگ مردمان ایرانی نقش اساسی در تعریف پایه و اصول مربوطه به پایداری را ایفا می‌کند و به ۵ اصل پیشنهاد می‌شود که نگارندگان بهره از مدل سیستماتیک خطی را در بهره از این اصول مناسب می‌دانند.

کلمات کلیدی: پایداری، معماری، معماری پایدار ایرانی، واکاوی.

۱-مقدمه

صاحب نظران به پایداری از منظرهای مختلفی پرداخته‌اند. اثرات زیست محیطی، بحث‌های اقتصادی و تبعات اجتماعی. با توجه به اهمیت روز افزون پایداری در جهان معاصر، و نیاز روزافزون به مباحث زیست محیطی، صلح و آشتی با طبیعت و صرفه‌جویی در انرژی ضرورت پرداختن به آن را دو چندان ساخته است. در سالیان اخیر توجه به نظریه‌های پایداری و توجه به الگوها و اصول منطبق با آن بیش از پیش مورد تاکید قرار گرفته است. بطوری که برخی از کارشناسان بر این باورند، که استفاده از اصول پایداری تنها راه نجات جهان است.

گرم شدن کره زمین، نازک شدن لایه ازن به علت استفاده از آلاینده‌ها، افزایش آلودگی محیط زیست و انقراض گونه‌های مختلف زیستی، همه و همه ضرورت بوم‌شناسی و توجه به مسائل زیست محیطی را دو چندان می‌کند. در این میان توسعه به